

III. Foreningens historie fra 1960 - 1978 - Drømmen om landlig idyl - pionererne

1960 er året for den store ølstrejke - der er så langvarig at driftige handelsmænd får etableret en formue ved import af udenlandsk øl. Danmark vinder sølv i fodbold ved olympiaden i Rom (det er ved den lejlighed, at målmanden Henry From indskrives sig i alle danskeres bevidsthed ved umiddelbart før et straffespark skal skydes omhyggeligt at tage tyggegummiet ud af munden og gå hen og sætte det fast på den ene målstolpe, hvorefter modstanderen bomber straffesparket). Paul Elvstrøm vinder i Finnjolle. Den gennemsnitlige timeløn for arbejdere er 5 kr. og 67 øre, en pilsner koster 64 øre og et kilo leverpostej 6 kr. og 99 øre. Baronessen fra Benzintanken med Ghita Nørby har premiere og Viggo Kampmann er statsminister. De fleste anser også 1960 for at være fødselsåret for The Beatles.

Op gennem halvtredserne i kølvandet på besættelse og rationering er sommerhuset en af mulighederne for at realisere de to drømme, der optager danskerne mest - Bilen og Boligen. Af det samlede antal boliger på knap 1.5 mio. i 1960 udgøres 0,5 pct. af sommerhuse og barakker, som det hedder i statistikkens ubarmhjertige sprog, men nu skal drømmen realiseres.

Opkørslen (Lemgårdsvej) omkring 1960

Henrik og Kirsten køber i november 1960 parcel nr. 13 for en pris af 14.476,23 kr. med 4.000 kr. i udbetaling og resten over fem år med fem procent i rente og begynder at bygge. (14.476,23 kr. i 1960 svarer ifølge Danmarks Statistiks omregningstabeller til 157.848,16 kr. i 2005).¹

Deklarationens punkt 34 - forenings-stiftelse

Grundforeningen er ikke en frivillig sammenslutning, men en pligt. Deklarationens punkt 34:

Ejerne af parcellerne skal, når der er tinglyst skøde på 10 parceller, indtræde i grundejerforening.

De første medlemslister i foreningens papirer fortæller, hvor pionererne kommer fra.

Medlemsliste fra 1960/1961

På dette tidspunkt er der ikke indført vejnavne, numrene henviser til udstykningens parcelnumre². Senere vejnumre på Kystvejen og Bautavej er anført i parentes.

2.	S. Sørensen, Hvidovre (188)
3.	Erik Jensen, Amager (190)
4.	Sygeplejerske Elsebeth Nielsen, Køge (192)
5.	Svend Carlsen, Herlev (194)
6.	Knud Christensen, Strøby (1)
7.	Grethe Rasmussen, København N (3)
8.	Forstanderinde fru Karen Thysted, Køge sygehus (5)
9.	Hartley Jørgensen, Hvidovre (7)
10.	N. Chr. Krabbe, København N. (9)
11.	Knud Christensen, Strøby (11)
12.	Johs. Pihl, Haslev (13)
13.	Henrik Nielsen, Glostrup (15)
14.	Preben Plannov, Hvidovre (17)
15.	G. Møller Hansen, København F (19)
16.	Willy A.R. Christiansen, Vallensbæk (186)

Sommerhusejere i denne første del af Grundejerforeningen Lemgaardens historie repræsenterer middelklassen og bedre-stillede arbejdere. Størstedelen er selvstændige eller ansatte på funktionærniveau. Flertallet kommer fra Københavns sydlige del og centrum (der er dog en enkelt fra Virum), nogle få er fra området i nærheden (Køge, Tureby, Haslev). En gård-ejer i Strøby ser mulighederne for fremtidige indtægter og køber fire parceller.

¹ Politikens håndbog Mit Sommerhus fra 1960 angiver et eksempel på køb af grund og bygning af sommerhus, hvor en grund af tilsvarende størrelse kan købes for en tiendedel af denne pris. Prissætningen har formodentlig udvist store forskelle - ikke mindst afhængigt af beliggenhed - også i 1960 har havudsigt haft betydning for prisen.

² Parcelnumrene på den første del af udstykningen fremgår af matrikelkort på side 4 fra 1960. Parcel nr. 1 er ikke med på listen - gravhøjen har betegnelsen parcel nr. 1.

Dette se af en udateret medlemsliste med ejernes titler fra omkring 1963

Medlemsliste fra 1963

Kystvejen

- Nr. 186. grosserer Willy Christiansen, Vallensbæk
- Nr. 188. cyklehandler S. Sørensen, Hvidovre
- Nr. 190. maskinarbejder Gerhard Petersen, København Ø
- Nr. 192. fabrikant Kaj Kruse, Gentofte
- Nr. 194. købmand Svend Carlsen, Herlev

Bautavej

- Nr. 1. gårdejer Knud Christensen, Strøby
- Nr. 3. bager Hans Johansen, København N
- Nr. 5. direktør Arvid Hansen, Søborg
- Nr. 7. assurandør Hartley Jørgensen, Hvidovre
- Nr. 9. overassistent Chr. Krabbe, København N.
- Nr. 11. gårdejer Knud Christensen, Strøby
- Nr. 13. bagermester Johs. Pihl, Haslev
- Nr. 15. købmand Henrik Nielsen, Glostrup
- Nr. 17. assistent Preben Plannov, Hvidovre
- Nr. 19. tømrermester G. Møller Hansen, København F
- Nr. 2. gårdejer Knud Christensen, Strøby
- Nr. 4. gårdejer Knud Christensen, Strøby
- Nr. 6. kontorchef Chr. Skou, Tåstrup
- Nr. 8. grosserer Poul Henning Nielsen, Køge
- Nr. 10. skrædder Bent Andersson, København NV
- Nr. 12. maskinarbejder Allan Bødker, Hvidovre
- Nr. 14. oversergent Vagn Poulsen, Vanløse
- Nr. 16. tømrermester Bo Bennike, Hvidovre

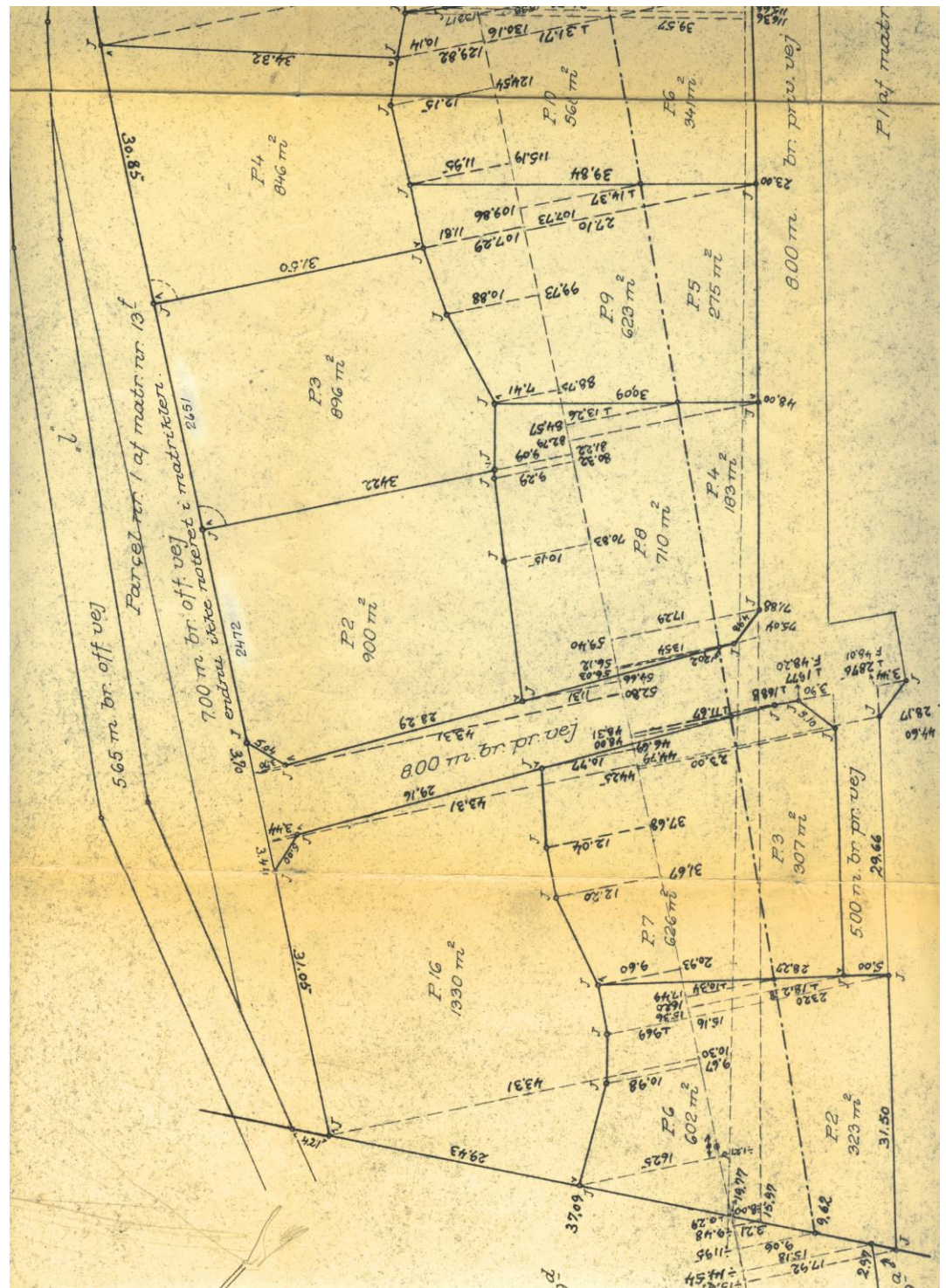
Brinken (endnu ikke nummereret - senere numre i parentes)

- hr. Robert Guldmann, Kastrup (158)
- murermester Erling Frederiksen, Køge (176)
- gårdejer Jørgen Andersen, Assendrup, Køge
- laborant Valdemar Larsen, Glostrup (162)
- skoleinspektør Niels Nielsen, Hvidovre (164)
- prokurist Poul Petersen, København V (166)
- overportør Arne Larsen, Glostrup (168)
- fru Emilie Lauersen, Virum (172)
- brugsuddeler Chr. Høj, Alkestrup pr. Tureby (178)
- værkfører Kai Suhr, Valby
- major H. K. H. Hjelmsoe, København Ø (174)

Lemgaarden

- gårdejer Niels Jensen

Den første henvendelse til grundejerforeningens medlemmer kommer fra grosserer Willy A.R. Christiansen, Bækkeskovvej 40-42 i Vallensbæk. Willy A.R. Christiansen er køber af parcel nr. 16 (nuværende Kystvejen 186). I brevet indkaldes til møde, 'så foreningen kan startes'. Mødet indkaldes til: 'Jægerkroen, Gl. Køge Landevej, ved stoppested 21', tirsdag den 13. december 1960 kl. 19.30.

Udsnit af matrikelkortet for udstykningen fra 1960 (nord er til venstre)

Forud er gået et møde den 7. november 1960, hvor de nybakte grundejere har nedsat et udvalg på tre medlemmer til at udarbejde lovforslag.

På den stiftende generalforsamling den 13. december 1960

godkendes forslaget til lovudkast af de tilstedeværende stemmeberettigede og følgende bestyrelse vælges:

Willy A.R. Christiansen (formand)
 Hartley Jørgensen (kasserer)
 N. Chr Krabbe (revisor og suppleant)
 Johs Pihl
 Preben Plannov (sekretær)
 S. Sørensen (næstformand)

Der fastsættes et indskud på 35 kroner og et årligt kontingent på 10 kroner, 'hvilket beløb snarest belejligt ved check bedes tilsendt kassereren'.

De første vedtagne love findes desværre ikke i foreningens papirer, men der findes et sæt vedtægter med tilføjede paragraffer fra 1962, som formentlig er identiske med foreningens første vedtægter ³

Efter generalforsamlingen går det slag i slag. Ejendomsmægleren tilskrives for at få navnene på de nye købere (næste afsnit af udstykningen på sydsiden af Bautavej og bagvedliggende Brinken), områdets vognmænd anmodes om tilbud på anlæg af veje. - Og måske kunne vi også få strandforholdene klarlagt -, hedder det i et brev fra sekretær Preben Plannov til formanden i februar 1961.

Lemgaardens strandgrund omkring 1962

På en af de første generalforsamlinger drøftes også vejnavne. Henrik Nielsen husker: - Generalforsamlingen foreslog, at ve-

³ Dette sæt vedtægter er fundet hos gårdejer Keld Petersen, Lemgaarden, og kan ses i bilagene

jen skulle hedde Skrænten, men kommunen valgte navnet Bautavej -.

Desværre er foreningens papirer temmelig mangelfulde med hensyn til referater fra generalforsamlinger og bestyrelsesmøder i denne første periode.⁴ Bortset fra indkaldelsen til den første generalforsamling i 1960 skal man frem til 1967 før der jævnligt foreligger indkaldelser og referater i foreningens papirer. Beretningen om foreningens aktiviteter i perioden 1960 - 1967 er derfor alene baseret på de øvrige papirer, der findes i foreningens arkiv, i kommunens sagsmapper, samt de oplysninger har kunnet indhentes fra interviews.

Der bygges på Bautavej 5 i 1960

Naboer og trafikregulering

Allerede 22. marts 1961 afholdes ekstraordinær generalforsamling på Jægerkroen. På dagsordenen er: Veje, dagrenovation, strand og badebro.

Det oplyses i indkaldelsen, at udgifterne til veje vil beløbe sig til mellem 300 og 500 kr. pr. parcel. Og medlemmerne opfordres til at give fuldtalligt møde,

da de trufne afgørelser vil være bindende for alle medlemmer

I april tilskriver foreningen kommunen om en påtænkt omlægning af Kystvejen, idet foreningen gerne vil overtage den gamle vej. (den gamle vej ses i dag som en strimmel asfalt på foreningens strandgrund). I brevet omtales også 'dagcam-

⁴ Manglen kan eventuelt skyldes, at referaterne har været ført i hånden i en egentlig protokol, som er gået tabt. De første vedtægter fastslår, at referater skal indføres i protokol og underskrives af bestyrelsens medlemmer.

peringspladsen' (det fredede område langs Kystvejen nedenunder Bautavej og videre hen mod den lille lund - i daglig tale betegnes hele området som Lunden). Foreningen foreslår, at

dagcamperingspladsen indhegnes⁵ og stilles til rådighed for kommunens beboere og ungdom, som under de nuværende forhold ikke kan finde ledig plads på deres egen strand.

Det siges ikke direkte, men der anes en irritation over en omfattende 'dagcampering', som generer grundejere med egen strandret.

Bautavej 1 og 3, samt Kystvejen 186 - set fra strandgrunden - 1962

I august 1961 opsættes låge til strandarealet (iflg. regning fra bådbygger Hans H. Nielsen i Strøby Egede), formodentligt er indhegning sket samtidig, og i 1963 vedtages det at lægge perlesten på rabatterne langs grundene. Det sker i 1964 og følgende brev⁶ er karakteristisk for foreningens korrespondance:

12. maj 1964

Til medlemmerne!

Vedr.: Rabatter

Som vedtaget på generalforsamlingen den 4. august 1963 vil udlægning af perlesten ske i den nærmeste fremtid, og bestyrelsen har derfor på et møde den 10 ds. vedtaget venligst

⁵ Ikke noget urimeligt krav - allerede fredningskendelsen fra 1947 pålægger Strøby kommune at opsætte trådhegn omkring det fredede areal. Men ingen af de skiftende kommuner tager sig sammen til at få dette gjort. Først i 2010 indhegnes området.

⁶ Brevet er skrevet af Poul Petersen, Brinken 166 (som nu er blevet foreningens sekretær) og fremsendes inden distribution til medlemmerne til formanden med dette følgebrev: Ud-kast til brev til medlemmerne, Nogen bemærkninger? Ring venligst herom

at henstille til medlemmerne, at hver især sørger for, at rabatterne ud for deres grunde bliver ryddet for ukrudt og klargjort inden den 1. juni d.å.

Såfremt der efter nævnte dato endnu er rabatter, der ikke er klargjort, vil det være nødvendigt for foreningen at lade arbejdet udføre og påligne de respektive grundejere omkostningerne.

Med venlig hilsen
Grundejerforeningen
LEMGÅRDEN

Kun et års tid efter, at de første sommerhusejere har sat den første pæl, er arbejdet med at indhegne, beplante, sikre egne rettigheder og kultivere - såvel på eget område som i nærmeste omgivelser - i fuld gang.

Rejsegilde Bautavej 5, 1960

Det fortsætter året efter. En del af nabogården, Strandager, skal udstykkes og der foregår en livlig korrespondance med landsretssagfører Erik Terp, Køge (der repræsenterer Strandager) om andel i vejudgifterne.

I bestemmelse 2 i deklARATIONEN fra 1960 om Lemgaardens udstykning hedder det:

Når den projekterede parallelvej med kystvejen, som på matr. nr. 13-a kommer til at ligge tre rækker parceller fra kystvejen, gennemføres over naboejendommen, således at der bliver mulighed for nedkørsel til kystvejen ad forbindelsesvejene mellem parallelvejen og kystvejen på matr. nr. 9-a og 14-c, sammesteds, skal markvejen af ejeren af matr. nr. 13-a spærres med aflåst bom ud for skrænttoppen, således at kun ejeren af matr. nr. 13-a samt af de to parceller af matr. nr. 13-f, som grænser op til markvejen og kystvejen, får adgang til kystvejen ad markvejen.

For at forstå bestemmelse 2 i deklARATIONEN af 1960 skal man også kende en tinglyst bestemmelse fra deklARATION af 1921 om vej på matr.nr. 13b (Strandager)⁷ langs skel til gården Lenshøj til Kystvejen. Heri omtales en vejføring fra Strøby til kysten til brug for materialetransport (bl.a. nævnes tang).

Meningen med bestemmelsen i deklARATIONEN af 1960 bliver dermed klarere. Parallelvejen tre parceller fra kystvejen er den nuværende Brinken. Trafikken til og fra området skal altså ikke ledes af den nuværende Lemgårdsvej (markvejen), men via Brinken og forbindelsesvejen til Kystvejen i det område, der nu er Grundejerforeningen Strandager.

I deklARATIONEN af 1963 mellem Grundejerforeningen Lemgaarden og Grundejerforeningen Strandager nævnes dette specifikt. Det er kun ejeren af Lemgaarden, der kan køre af markvejen (Lemgårdsvej) til Kystvejen.

Resten af beboerne må enten køre ad Brinken mod vest og ned på Kystvejen af forbindelsesvejen over 9a (den senere Lendrumvej) eller mod øst og via en forbindelsesvej over 14c. Denne vej anlægges aldrig - men skulle have været anlagt vest for skellet mellem Grundejerforeningen Strandagergård og Grundejerforeningen Lenshøj - i stedet kommer en vej, Nyvej, mellem Grundejerforeningerne Lenshøj og Lensgård.⁸

Bautavej 5 og 7, 1961

⁷ En fjerdedel af Lemgaarden udstykes i 1856 og bliver til gården Strandager.

⁸ Omkostningsfordelingen til vejanlæg mellem grundejerforeningerne havde set anderledes ud, hvis dette var blevet resultatet. Bemærk også navnet 'Nyvej'. På denne strækning af Kystvejen har vejene ind i landet navn efter den gård, vejen fører op til. Nyvej er som navnet siger en ny vej.

Drøftelserne med Strandager om fordeling af vejudgifterne resulterer i en deklaration af 26. marts 1963 om fordelingen af vejudgifter, således at Grundejerforeningen Strandager betaler 5/6 af udgifterne til Brinken og halvdelen af udgifterne til Lemgårdsvej.

Den i deklarationen omtalte bom sættes aldrig op. Lemgårdsvej er eneste adgang til Kystvejen for både Grundejerforeningen Lemgaardens og Grundejerforeningen Strandagers medlemmer. Alternativt kan der køres mod syd ad Lemgårdsvej/Vindspinderivej. Det stoppes dog af grundejerforeningen i 1997, der indgår aftale med ejeren af Lemgaarden om op-sætning af bom for enden af Lemgårdsvej ved Strandagervej begrundet med den store trafik fra Lemgaarden, hvor en entreprenør har lejet sig ind i laden, til Kystvejen - om end gårdejer Keld Petersen (Lemgaardens ejer fra 1988) konstaterer: - Trafikken syntes dog større fra nord mod syd -.⁹

Fremtidens trafikproblemer

Keld Petersen rammer med denne bemærkning centralt ned i det trafikproblem, der har plaget hele sommerhusområdet i alle årene. Allerede i foreningens første brev til kommunen i 1961 hedder det: - er Kystvejen så stærkt befærdet lørdage og søndage i sommerens løb, at det er livsfarligt for fodgængere og cyklister at færdes på og langs vejen -.

Trafikken på Kystvejen er jævnligt til diskussion og præger ofte de kommunale valgkampe. I tidens løb kommer der flere kommunale forslag til regulering og aflastning i form af nord/syd gående forbindelsesveje fra Kystvejen til Stevnsvej, ligesom det flere gange drøftes om Brinken skal åbnes og fungere som en parallelvej til Kystvejen. Grundejerforeningerne langs Kystvejen og ejerne i baglandet synes alle at være enige om, at det er god ide med regulering og aflastning, blot det ikke berører vores område.

Der er ikke tal for trafikmængden på Kystvejen fra 1960. Af en trafikdebat omkring 2006 fremgår det at trafikmængden på Kystvejen udfor Grundejerforeningen Lemgaardens område er på ca. 1800 biler i døgnet, og omkring 2500 biler i døgnet ved Nimgårdsvej kort før Strøby Egede. Sammenholdes disse tal med antallet af husstande i området, viser tallene, at det er beboerne selv, der er årsagen til trafikmængden. Der er al mulig grund til at tro, at det været det samme i 1960'erne.

Der er endnu en grund til at dvæle ved historikken omkring deklARATIONERNES bestemmelser om vejføringer.

⁹ Interview med Keld Petersen i 2006

Aftensmaden er fanget, 1964

Ønsket om at lede trafikken ad den kommende parallelvej med Kystvejen, nu Brinken - som på dette tidspunkt kun eksisterer i små bidder af markveje i de øvrige grundejerforeninger langs kysten - kan skyldes et allerede dengang næret ønske om en lang sammenhængende parallel vejføring på samme strækning som Kystvejen. Kilderne er tavse på dette punkt - og trods mange initiativer hertil er der ikke på tidspunktet for denne beretnings tilblivelse etableret en parallelvej til Kystvejen.

Nybyggere i lovjunglen

De nybagte grundejere har travlt. I løbet af 1960 og 1961 har 13 af de 15 første grundejere søgt og fået byggetilladelse. Det er beskedne byggerier, der lægges ud med - mellem 40 og 50 kvadratmeter.

En enkelt søger om tilladelse til at bygge 90 kvadratmeter. Strøby sognekommune giver afslag med henvisning til at bebyggelsesprocenten ikke må overstige 10, så det ender med et hus på 81 kvadratmeter. Parcellerne er stort set alle sammen lige omkring de 800 kvadratmeter, så drømmen om hus må holdes indenfor 80 kvadratmeter. Det skal senere vise sig, at de snævre grænser kan brydes, når blot der udvises initiativ og fantasi.

Henrik sammentømmer siderne til huset på Bautavej 15

Henrik og Kirsten

Meget byggeri er selvbyg, således svinger Henrik Nielsen selv hammeren på parcel nr. 13 i løbet af forår og sommer 1961 efter han den 3. februar 1961 indsender byggeanmeldelse på:

40,3 kvadratmeter sommerhus opført som bindingsværkskonstruktion af 2x4 og 4x4 stolper og løsholter pr. max 60 cm, udvendigt beklædt med blokhusbrædder, betonfundament som vist på tegning.

Den ansvarlige leder angives som arkitekt Peter Kristensen, Frederiksberg, der også har udført tegningen. (På tegningen er det i øvrigt angivet, at taget tækkes med tagpap og der isoleres med 50 mm batts og 1 lag alukraft).

Seks dage senere (9. februar - det fremgår, at skemaet er modtaget den 7. februar) godkendes projektet med følgende:

Fremsendte andragende godkendes under forbehold af at:

- S.B. ligger min. 5 m. fra hus og skel,
- ledning mellem klosetskål og S.T. udføres af asf. støbejernsrør
- håndvasken ikke føres på S.T.
- gulv i wc ligger min. 5 cm under tilstødende gulve og udføres i et for vand

- uigennemtrængeligt materiale, samt at der udføres hulkehl,
- fundamenter føres min. 90 cm. ned under færdig terrain,
 - der ikke isættes dør mellem stue og køjeniche,
 - der ventileres under gulve
 - tagrum ventileres,
 - begge matr.nr. sammenlægges til eet matr. nr.,
 - der opstilles skarnkasse,
 - i øvrigt bygningsreglement, afløbsregulativ og brandpolitiloven overholdes.¹⁰

P.b.v.
Arne C. T. Geister
bygningsinspektør

Henrik Nielsen er stevnsbo fra Kongeskov på Stevns. Han gik i skole i Frøslev og cyklede som dreng ind til Køge, hvor han undervejs blev optaget af husene på Stevnsvej i Strøby Egede. - Jeg var meget imponeret af den store terrasse med ørnene helt oppe på taget af Solgården, der kunne jeg godt tænke mig at komme op. Men det lykkede nu først, da den kom ned på jorden efter nedrivningen -, smiler Henrik.

Henrik åbner købmandsforretning i Glostrup i 1949, og Kirsten hjælper til i forretningen. Det er et liv uden ferie. Forretningen er åben fra tidlig morgen til sen eftermiddag, også om lørdagen. Om søndagen udnytter Henrik og Kirsten sommerens lyse timer med ture til stranden ved Høve og pladsen ved Lunden nedenfor Bautavej.

- Det var lange køreture og i slutningen af 50'erne foreslog min fætter, som boede på Kystvejen, at vi købte et sommerhus. Skærtorsdag i 1960 så jeg i Berlingske Tidende en annonce for udstykningen på Lemgården. Jeg tog ned og snakkede med Niels Jensen. Jeg kendte ham godt, fordi min farbror spillede kort med ham -.

- Jeg var nede på grunden hver lørdag, næsten altid alene. De andre beboere troede jeg var ungarl. Huset byggede jeg ved at samle hver side på en plads hos en tømmerhandel i Glostrup. Siderne blev så kørt til Strøby, hvor jeg stillede dem op og lagde tag på. I 1961 fejrede vi Skt. Hans i et hus uden vinduer og hvor vinden peb ind af alle hjørner -.

¹⁰ S.B. står for sivebrønd og S.T. for Septic-tank (datidens kloaksystem). Svaret fra bygningsinspektøren giver i øvrigt indtryk af, at hele projektet realiseres umiddelbart. Som det fremgår af teksten, strækkes Henriks byggeri over flere år.

Det færdige resultat på Bautavej 15

- I begyndelsen var huset kun til dagophold, der var ingen skillevægge. Jeg varmede op med en petroleumsovn, som tog al luften i rummet. Strøm fik jeg først midt i tresserne -.

- Senere gravede jeg ud til septic-tank med håndkraft. Det var et helvedes besvær -.

Henrik fortæller videre om feriemulighederne, - I 1973 lukkede vi butikken en lørdag og rejste til Jylland. Det var min første rejse udenfor Sjælland -. Det gav blod på tanden, og Henrik fortsætter: - så i 1976 lukkede vi bixsen en hel måned og rejste på familiebesøg i USA -.

Afslapning i haven på Bautavej 15

Arvid og Gudrun

er på en udflugt til Stevns i 1960 målrettet på jagt efter et sommerhus eller en grund. De forelsker sig i Bautavej nr. 5, men den var allerede solgt. Men rygtet gik, at ejeren Karen Thysted ville sælge, så Arvid og Gudrun køber Bautavej nr. 8¹¹ for omkring 18.000 kr., bygger et lille hus og venter. Og ret hurtigt kommer nr. 5 til salg for ca. 26.000 kr. Arvid og Gudrun køber og sætter gang i et byggeri på 78 kvadratmeter - med kælder!

Arvid præsenterede selv tegningerne på sommerhuset for sognerådsformanden, og indskød: - og så tænker jeg senere at bygge en garage -. Det kunne sognerådsformanden ikke acceptere, idet bebyggelsesprocenten ville blive overskredet. Det førte til, at Arvid tog tegningerne og i løbet af fem minutter tilføjede endnu et omrids af huset og meddelte, at det var en kælder med nedkørsel for biler.

Kælder! - I et sommerhus! Og dertil opvarmning med oliefyr!

Det havde man ikke tidligere hørt om i Strøby sognekommune, så sognerådsformanden må ringe rundt til de andre sognerødder for at kunne give sin tilladelse.

Gudrun fortæller: - Arvid byggede husene sammen med min far og forskellige håndværkere fra egnen. Kælderen blev udgravet i hånden og alt støbearbejdet foregik ved hjælp af en lille blandemaskine - .

Vinterliv omkring 1962

¹¹ I dag Bautavej nr. 6.

Arvid og Gudrun boede i Søborg, hvor de drev en hyrevognsforretning, så det var forretning i døgndrift¹². - Rigtig ferie havde vi aldrig, men vi nød at køre til Strøby og være en dags tid, måske med en enkelt overnatning. Mia var ofte i Strøby i ferierne med morfar, mormor, fætre og kusiner -, fortæller Gudrun og fortsætter, - vi benyttede også huset meget i vintermånederne, så det var altid opvarmet. Om vinteren overrislede vi græsplænen, så børnene kunne løbe på skøjter. Det var for at undgå, at de gik på isen ved stranden -.

- Vi holdt meget af stedet og nød de skiftende udsigter over vandet -.

Arvid og Gudrun var blandt de ganske få sommerhusejere, der benyttede huset om vinteren. Gudrun fortæller: - Hvis vi hørte en bil komme op ad bakken, så vidste vi, at det var til os -. Og datteren Mia fortsætter: - Om vinteren kælkede vi ned ad bakken og over på strandgrunden, der var jo aldrig biler på Kystvejen -.

Taglægning på Bautavej 5
- bagved ses Bautavej 3, som bar navnet Havannah

Andre nybyggere køber et nyt eller brugt sommerhus og lader det flytte til grunden. Den løsning vælger Grethe Rasmussen på Bautavej 3 og Erik Jensen på Kystvejen 190, hvor han får approberet et 41 kvm Skarridsø hus på piller¹³.

Byggeansøgningerne er fulde af sådanne navne, Myresjø, Skarridsø, Trelleborg, Dansk Træhus Export, Scanda hus. To-

¹² Arvid Hansen var foregangsmand for taxicentralen Radiobilen, det første bestillingskontor med radiodirigerede hyrevogne i Danmark.

¹³ Den senere ejer Kirsten Frederiksen fortæller, at huset var et såkaldt rundskuehus - d.v.s. et hus vundet på en lodsedel fra Rundskuedagen.

ringe Året rundt hus, Smålandshuset - og som i hvert fald et af navnene indikerer, så er træ det mest udbredte materiale. Og i de første år er belysningen ofte petroleumslamper og opvarmningen en petroleum- eller brændeovn.

Kort tid efter kommer den næste bølge. Nu udstykkes sydsiden af Bautavej og Brinken og mønsteret er det samme. I løbet af 1962-1964 søges der tilladelser, bygges og flyttes. 35, 38, 49 og et enkelt hus på 59 kvadratmeter.

Sidste bølge - Strandagervej - har ikke så megen kraft. Der går lidt længere tid fra køb af grund til opførelse af det eftertragtede sommerhus. Trægheden har sin forklaring.

Paragraf 2 stk. 4

Den 12. februar 1965 anmelder ekspedient Arne Jensen fra Kastrup et byggeprojekt på Strandagervej 11. Der skal bygges 49 kvadratmeter hus med ydermur af gule mursten, isolering med rockwool og gasbeton indvendig. Den 18. februar påfører bygningsinspektøren sine sædvanlige betingelser (betingelserne er stort set identiske med dem, der påføres Henrik Nielsens byggeanmeldelse) på Arne Jensens byggeanmeldelse og knalder det eftertragtede stempel med APPROBERET på tegningen sammen med sin signatur.

Nederst på anmeldelseskemaet sætter bygningsinspektør Geister den 19. februar en note: 'Til Boligministeriet'.

For Arne Jensen må det have været som at løbe ind i glasvæg. Kort tid efter modtager han et brev fra Boligministeriet med følgende ordlyd:¹⁴

I et hertil indsendt andragende har De ansøgt om igangsætningstilladelse til udførelse af sommerhusbebyggelse på ovennævnte ejendom. I denne anledning skal man med henvisning til §1. litra i, i boligministeriets bekendtgørelse nr. 9 af 12. januar 1965 om regulering af byggevirksomheden m.v. meddele, at Boligministeriet ikke for tiden kan imødekomme det ansøgte, ligesom man ikke kan oplyse, hvornår eventuel fornøden igangsætningstilladelse kan forventes.

P.M.V.
E.B

¹⁴ Brevet til Arne Jensen er delvist rekonstrueret ud fra de efterretningsskrivelser, som ministeriet har tilsendt kommunen. Arne Jensens anmodning om at genoptage sagen findes ikke i kommunens arkiv.

Og da stakkels Arne Jensen klager, så svarer ministeriet den 31. august:

...har De rettet fornyet henvendelse om sagen.
I denne anledning skal man meddele, at ministeriet ikke har fundet grundlag for at ændre den tidligere truffne afgørelse, at man fortsat ikke kan udtale sig om, hvornår eventuel igangsætningstilladelse kan meddeles.

P.M.V.
E.B

Hvis Arne Jensen havde en drøm om at bygge i sommeren 1965, er den grundigt slået i stykker af seks måneders sagsbehandling i Stormgade 2 i København¹⁵

Arne Jensen lader sig dog ikke slå ud. 23. marts 1966 indsender han en byggeanmeldelse på 47,15 kvadratmeter Myresjø hus, og det nyder han tilsyneladende indtil 1995, hvor han sælger sin ejendom.

Den glasvæg, Arne Jensen brager ind i, er par. 2 stk. 4 i lov om boligbyggeri:

Lovens regler er udmøntet i flere bekendtgørelser fra Boligministeriet. Det centrale er: at hvis man vil bygge for mere end 5.000 kr. skal man have en igangsætningstilladelse fra Boligministeriet. Formålet er undgå overophedning af økonomien, hvis der sættes for meget byggeri i gang. Bestemmelserne er meget detaljerede og der findes en guds velsignelse af undtagelser og særlige forhold, der skal opfyldes for at udnytte undtagelserne.

Hvad, der præcis er snublestenen for Arne Jensen, viser papirerne i kommunens byggearkiv ikke noget om. De 49 kvadratmeter er lige under de 50 kvadratmeter, der undtager en bygherre fra hovedreglen, men ejendommen skal så til gengæld være erhvervet før 31. dec. 1964 (Arne Jensens skøde, som ikke kendes, synes at være fra 1965). Det kan også være valget af byggematerialer, der er årsagen - en af undtagelsesmulighederne er at:

Huset udføres præfabrikeret og med ydervægge af tømmer og brædder eller anden tilsvarende konstruktion eller af ejeren selv.¹⁶

¹⁵ Boligministeriets adresse

¹⁶ Bekendtgørelse nr. 9 af 12. januar 1965 udstedt i medfør af paragraf 2 stk. 4 i lov om boligbyggeri, jf. lovbekendtgørelse nr. 72 af 5. marts 1964.

Arne Jensens første projekt er i mursten, og det er muligt at ministeriet har vurderet, at der var mangel på murere i Køge området i 1965. Set med nutidens øjne er det fuldstændig utroligt, at ministeriet slipper af sted med at servere en så fuldstændig indholdsløs begrundelse for Arne Jensen.

Det lykkes for Arne Jensen - han betaler også for det. Af kommunens byggearkiv fremgår, at Arne Jensen har betalt et gebyr på 50 kr. for en byggetilladelse i 1965 (den byggetilladelse, der aldrig kunne realiseres).

Arne Jensen er ikke den eneste, der rammer glasvæggen. I flere tilfælde bliver byggerierne på Strandagervej kun til garager, fordi denne bygningstype kan gennemføres indenfor undtagelsesbestemmelserne, det ses af en skrivelse i 1965 fra kommunens bygningsinspektør til Alfred Petersen, Haraldsgade 49, København, der har købt Strandagervej 7.

For god ordens skyld meddeles Dem, at byggetilladelsen kun omfatter garagen nu, medens sommerhuset først må påbegyndes, når frigtelse foreligger fra boligministeriet.

P.b.v.
Arne C.J. Geister
Bygningsinspektør

I det mindste kan de nybagte grundejere glæde sig over, at den elskede bil har fået tag over hovedet.

På Kystvejen 194 rammes fabrikant G.R. Wolff tilsyneladende også af reglerne. Efter at have indsendt ansøgning om dispensation får G.R. Wolff den 16. april 1964 meddelelse om:

...meddeles herved efter omstændighederne¹⁷ igangsætningstilladelse til opførelse af det omhandlede sommerhus.

Og videre i samme brev står der:

Såfremt opførelsen ikke er påbegyndt inden 3 måneder fra dags dato, bortfalder nærværende igangsætningstilladelse.

Det når Wolff tilsyneladende ikke. Af arkiverne fremgår, at Wolff har købt grunden af købmand Svend Carlsen, Herlev i 1964. Han ansøger om at bygge et 50 kvadratmeter sommerhus (Trelleborg hus) samme år, hvilket godkendes.

¹⁷ Intetsteds oplyses, hvad 'omstændighederne' er.

Af senere papirer i kommunens arkiv fremgår, at Børge Richard, Gurte pr. Helsingør søger om tilladelse til 73 kvadratmeter sommerhus på ubebygget grund i 1968. Byggeriet tager tilsyneladende noget tid og der foreligger også en ombygningssag (indsendt af Arne C.F. Geister i 1975).

Besøg på Bautavej 5 i 1964 -

- det er chaufførerne fra Arvid Hansens hyrevognsfirma, der har kørt bilerne til Strøby Ladeplads - og spiller Petanque

I januar 1975 skriver malermester Børge Richard til kommunen:

'grunden som jeg købte af tandlæge Måbo, Køge, var der støbt fundament og det i jorden var lavet og godkendt.'

Kilderne er uklare. Men meget tyder på, at Wolff har opgivet og solgt grunden. Hvem der byggede fundamentet vides ikke

- men der er næppe tvivl om, at paragraf 2 stk. 4 i lov om boligbyggeri, jf. lovbekendtgørelse nr. 72 af 5. marts 1964 har været årsag til mange skuffelser.

Ungdomstræf omkring 1965

Grænserne sprænges

Strøby sognekommune holder sig til reglerne. Det er tydeligvis ikke muligt at overskride bebyggelsesprocenten på 10. Der er enkelte eksempler på, at grundejere får tilladelse til ændret taghældning, og at afstande til skel fraviges. I alle tilfælde forespørges grundejerforeningen, som i henhold til deklARATIONEN for udstykningen er den påtaleberettigede part.

Senere i denne beretning skal vi se eksempler på, hvordan lokalplaner overtager lokale bestemmelsers rolle og på at den kommunale administration af reglerne bliver stadig mere lempeligere. Samt ikke mindst, at grundejerne bliver stadig dygtigere til at læse reglerne. En køretur langs Kystvejen indeholder stribet af eksempler herpå.

De megabyggerier, der dukker op omkring årtusindeskiftet, kan umuligt holdes indenfor de bebyggelsesprocenter på 10, som generelt er gældende langs kysten.

Når de kan realiseres, skyldes det selvfølgelig kreativ udnyttelse af bygningsbestemmelserne. En ofte benyttet løsning for grundejere på Kystvejens landside er at medregne en strandgrund på kystsiden i opgørelsen af det areal, der kan bebygges. Det kan gøres, hvis arealerne har en matrikulær sammenhæng - og ydermere kan en bygherre, der er i bekneb for areal, indregne sin strandgrund ud fra en oprindelig strandlinje, der for længst er blevet og i en årrække har været dækket af vand.

Bautavej 13, 15, 17, 19 og 14 set fra syd omkring 1963

Også i Grundejerforeningen Lemgaarden ses der eksempler på denne kreativitet.

I 1965 forespørger Poul Petersen, Maglekildevej 2.4, København V, høfligst bygningskommissionen i Strøby kommune - inden detaljeret tegning udarbejdes - om tilladelse til en udvidelse på 35 kvadratmeter.

Det fremgår, at det eksisterende bebyggede areal er på 63 kvm., så den samlede bebyggelse vil komme op på 98 kvm. Grunden er på 812 kvm., altså en bebyggelsesprocent på 12, så Poul Petersen skriver i sin ansøgning (og vedlægger en situationstegning):

...hvortil ifølge bygningsreglementet, kapitel 2, stykke 2.3 kommer et tillægsareal til vejmidte af Brinken på ca. 120 m² (5x24 m) og til vejmidte af Lemgårdsvej på ca. 152 m² (4x38 m). Tillægsarealerne udgør ca. 272 m² dog maximum 25 % af grundens areal på 812 m², hvilket tilsvarende 203 m², således at bebyggelsesgraden bliver en tiendedel af 812 + 204m², svarende til 101,5 m²

Blot tyve dage senere svarer bygningsinspektør Geister:

..meddeles herved godkendelse af tillægsarealet og dermed udvidelse af sommerhusarealet.

Ligesom de grundejere langs kysten, der forstår at udnytte de søværts arealer har Poul Petersen grejet, at hvis man hænger på ansvaret på noget (privat vej) kan man også tælle det med, når bebyggelsesprocenten skal beregnes. Manøvren giver Poul Petersen 10 kvadratmeter mere til indretning af sommerhuset.

Luftfoto af området fra 1968

Arkitektur

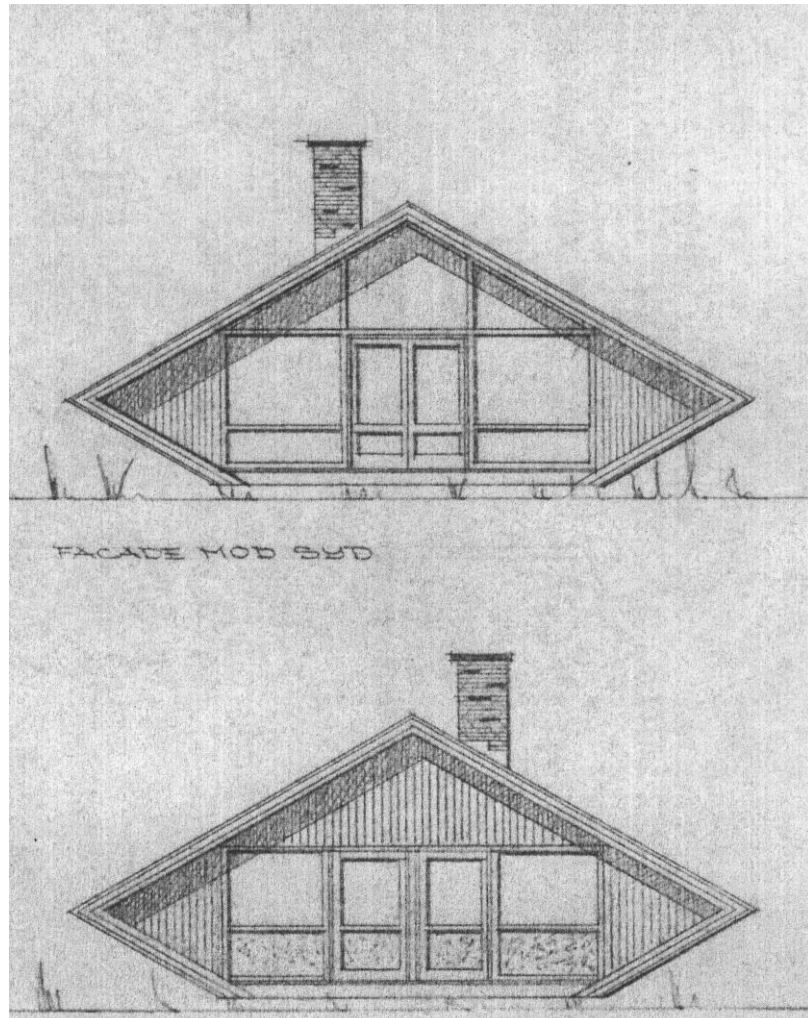
Det er svært at kritisere Poul Petersens manøvre. Slutresultatet er et meget elegant og arkitektonisk flot byggeri¹⁸, der fortsat i 2010 står uændret, og som ikke syner voldsomt trods den større bebyggelsesprocent. Huset får navnet Cassiopeia - monteret i flot smedejern på facaden.

Det samme kan ikke siges om de øvrige bygningsprojekter. Mange af områdets øvrige sommerhuse fra Myresjø, Skarriidsø, Trelleborg og Smålandshuset knopskyder med diverse tilbygninger i årene efter det første byggeri. Første skridt er ofte garager eller carporte, senere kommer gæstehuse og andre udvidelser. Resultaterne er funktionelle og hyggelige sommerhuse - men der er langt mellem de arkitektoniske perler.

Midt i det traditionelle dukker et højst utraditionelt byggeri op. I 1963 søger murermester Erling Frederiksen, Køge, om tilladelse til bygning af 35 kvm sommerhus tegnet af arkitekt Søren Leer Jacobsen på matrikel 13aæ. Sommerhusets gavlfacade er nærmest rombeformet, så grundplanet kan ikke beregnes efter traditionelle metoder. Bygningsinspektør Geister er nødsaget til at spørge Boligministeriet, hvorledes arealet skal beregnes. Sommerhuset står der endnu om end i ændret form. Men den oprindelige arkitektur kan fortsat anes på Brinken 176 (se tegning på næste side).

Omkring årtusindeskiftet begynder en udskiftning af de oprindelige sommerhuse med byggeri af helt anderledes huse. Nu er det ikke længere standardhuse, der bygges - men huse, der omhyggeligt er designede til at udnytte lyset - og få mest ud af de til rådighed værende kvadratmeter. Og selvom der i byggetilladelserne står 'sommer- og fritidshuse', så er det tydeligt, at de er indrettet til helårsbeboelse.

¹⁸ Og der er to forskellige arkitektfirmaer på opgaven, arkitekt maa. Jørgen Schrøder, Hareskovby, i 1962 og arkitekterne Erhard Larsen/Annette Stem, Vagtelvej, Frederiksberg, i 1966.

Tegningen til Brinken 176

Manden med de mange kasketter

Ovenfor optræder navnet Arne C.J. Geister igen og igen. Geister var en lokal arkitekt, der tillige i denne periode var Strøby sognekommunes bygningsinspektør. I de år, hvor Grundejerforeningen Lemgården bebygges, udgøres teknisk forvaltning i Strøby sognekommune i praksis af Geister. Åbningstiden er overskuelig - nogle timer hver torsdag eftermiddag¹⁹.

Det sikrer en hurtig og rask byggesagsbehandling. Ikke mindst når Geister selv er arkitekt og anmelder. Hvad han ofte er. Den 8. marts 1961 anmelder Geister på vegne af slagtermester Erik Jensen, København, en byggesag vedrørende en tilbygning til eksisterende sommerhus på 20 kvm. på Kystvejen 190. Det oplyses i andragendet, at Geister er arkitekt på sagen. Den 10. marts samme år godkendes byggeansøgningen af bygningsinspektør Geister.

¹⁹ Ifølge oplysninger fra en medarbejder i Stevns kommune i 2007.

I 2007, hvor Strøby sognekommune først er blevet til Vallø kommune og senere til Stevns kommune, var byggesagsbehandlingen på et nybyggeri på nabogrunden knapt fire måneder.

Der er en anden lille detalje om datidens administrative praksis, som fortjener at blive nævnt. I forbindelse med Arne Jensens (Strandagervej 11) betaling af gebyr for den første tilladelse (som ikke kan realiseres p.g.a. Boligministeriets byggestop) fremsendes papirerne til den person, Arne Jensen har udpeget som ansvarlig for byggeriet sammen med en postopkrævning på 52 kr. og 10 øre. Byggesagsgebyret er 50 kr., så de 2 kr. og 10 øre dækker formodentlig forsendelsesomkostninger. Den interessante detalje er, at opkrævningen fremsendes fra Geisters private firma og ikke fra Strøby Sognekommune.

Det er vigtigt at understrege, at der intetsteds foreligger oplysninger eller på anden måde er belæg for, at Geister har handlet forkert, snydt eller misbrugt sit embede. Og det forholder sig sandsynligvis sådan, at Geister har haft et arrangement med efterfølgende afregning med kommunen.

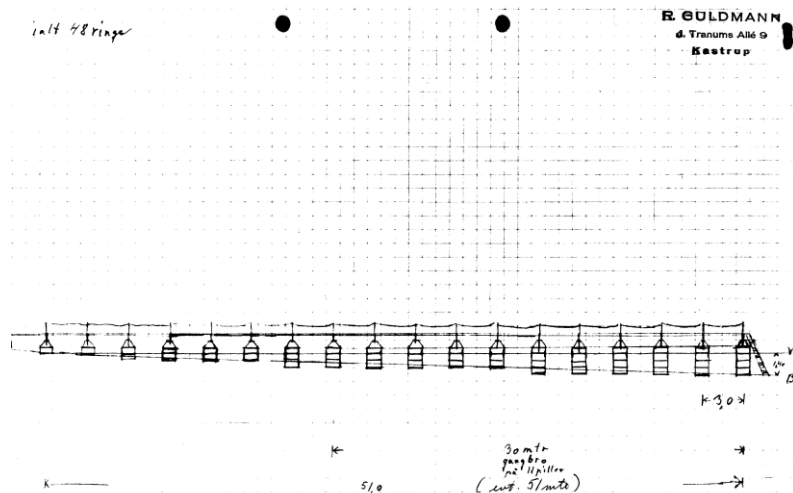
Men det må konstateres, at med nutidens regler for kommunal administration var dette arrangement ikke kommet i stand.

Man kan også udtrykke det på anden vis. Strøby sognekommune har haft meget liberale regler for hjemmearbejdspladser!

De store projekter - veje og broer

Det er store projekter den nydannede forening iværksætter. Anlæg af veje er den første - og vigtigste opgave - det sparsomme materiale fortæller ikke meget herom, men som anført ovenfor var det en af foreningens første embedshandlinger at indhente tilbud på anlæg af veje. Fra 1963 foreligger forskellig korrespondance vedrørende det første vejbyggeri. Der opkræves et vejbidrag på 1200 kr. pr grund (2005-kr: 11.170 kr.) eller omkring en tiendedel af grundenes pris i 1960. Knud Christensen, som har købt fire grunde, ønsker henstand, hvilket ikke bevilges 'under hensyn til foreningens øvrige medlemmer'. Samme år pålignes Grundejerforeningen Strandager sin andel i henhold til aftalen (deklaration af 1963) herom, den beløber sig 19.947 kr. Foreningens papirer (og regnskabs-fragmenter) vidner om en kompleks fordeling af udgifterne på forskellige vejfonde. Kystvejsbeboerne er ikke med i nogen vejfond, de har jo allerede vej. Bautavej og Brinken er med i den første vejfond. I 1965 indkaldes 12 medlemmer på Strandagervej til orienteringsmøde om vejbyggeri (pris pr. grund 3.250 kr.), det bliver til vejfond 2 (fordi Strandagervej anlægges smallere og senere). I 1967 opgøres i et medlemsbrev udgifter til overfladebehandling (formodentlig asfaltering) af veje således: Lemgårdsvej 4.646

kr., Brinken: 7.721 kr., Bautavej: 5.454 kr. og Strandagervej: 2.400 kr. og vejfondene slås derefter sammen. Det samlede beløb på 20.227 kr. svarer omregnet til 2005-kr. til: 148.811 kr.

Broskitse udført af Robert Guldmann, Brinken 158, omkring 1968

Som i resten af samfundet er det dog brobyggeri, der samler den største opmærksomhed. I denne periode iværksættes en serie af brobyggerier, der i bagklogskabens lys er monumenter over manglende viden om naturens kræfter. Det første vidnesbyrd om brobyggeriet ses i et brev til medlemmerne i maj 1965, hvoraf det fremgår,

..at medlemmernes andel af grundejerforeningens ejendele på stranden (badebro, legepladser og hegn) udgør 250 kr., som skal indbetales.

Omregnet til 2005 kr. repræsenterer de 250 kr. et beløb på 1.839,26 kr.

I juni 1965 fremsender bådebygger Hans H. Nielsen, Strøby Egede, en regning på udsætning af 45 meter badebro, bådebro, 8 fortøjninger og overhaling af legeredskaber på 3059,15 kr. (i 2005 kr.: 22.505 kr.). Af et notat fremgår, at der er dækning i kassen.

I 1967 beslutter generalforsamlingen, 'at foreningen står for det første fag af bådebroer - resten er for bådejernes egen regning'. Af referatet fremgår, at der eksisterer et slæbested (bedding). På samme generalforsamling foreslår ingeniør Havshøj, Bautavej 17, bygning af en mole. Det mener forsamlingen dog er for stor en mundfuld.

Bropillerne omkring 1973

Året efter fremsættes et forslag på generalforsamlingen om bygning af en stor bade- og bådebro på permanente bropiller.

Brokonstruktionen under isens påvirkning

Broen er i to niveauer med plads til fortøjning af både og særlige badepladser for børn. Broen, som er 50 meter lang (som badebroen i dag) og 1,5 meter bred, er udtænkt af smed Godtfred Nielsen fra Strøby Egede og Robert Guldmann fra Brinken 158. Prisen anslås til 400-500 kr. pr. grund. (i 2005-kr svarer det til 3.405 kr.). Generalforsamlingen beslutter at opkræve en opsparing på 200 kr. pr. medlem til broprojektet efter bestyrelsens oplysning om, at de hidtidige udgifter til broer har udgjort 16.000 kr.

På generalforsamlingen i oktober 1969 konstateres, at broprojektet er færdigt (pris: 29.000 kr. svarende til 190.806 kr.

i 2005). Dog påtænkes yderligere en badeplatform for enden af broen, ligesom der er forslag om en slags indhegning udfor broen, så speedbåde ikke generer de badende. Badeplatformen droppes dog senere til fordel for en ståltrappe. I forventning om lavere udgifter til broer fremover nedsættes kontingentet til 100 kr. og der besluttet følgende:

Fremover skal kun de lave broer²⁰ tages ind om vinteren. Resten af broen skal blive stående permanent.

Det viser sig at være så som så med det permanente. I 1975 bortskylles fem fag af broen, og det besluttet at sende foreningens vinteropsynsmand, Carlo Christensen, ud for at lede efter dem langs stranden. I 1979 tager isen de syv yderste betonkegler. Det koster foreningen 17.000 kr. (2005-kr.: 46.146) til reetablering og kontingentet må sættes op. Et bestyrelsesmøde i 1980 konstaterer:

..at broen nu har en sådan beskaffenhed, at der ikke skal bekostes mere på den.

De første år hyrede foreningen arbejdskraft til ud- og indtagning af bro, senere blev det medlemmerne selv. Det fremgår af papirerne, at der på generalforsamlingerne jævnligt rykkes der efter arbejdskraft til bro udsætning. Som det vil fremgå senere i denne beretning, har broen bestemt ikke en beskaffenhed, der undtager den fra vedligehold og fornyelse. I 1977, hvor der ikke tilstøder broanlægget særlige katastrofer opgøres udgifterne til 5.798 kr. (en del af dette beløb er til reparationer, resten til optagning og udsætning).

Bautavej 15 omkring 1964

²⁰ et lavere placeret anlæg af gangbroer til fortøjning både langs med hovedbroen, hvis højde over vandet (ca. 1,5 meter) har gjort ombordstigning i både vanskelig.

Trusler mod idyllen

Idyllen i sommerlandet trues både udefra og indefra. På generalforsamlingerne er der tilbagevendende klagepunkter. Der er grundejere, der ikke slår deres græs, så der indføres 'græsslåningspligt' i vedtægterne med mulighed for, at foreningen kan lade græsset slå for grundejerens regning. Andre slår tilsyneladende græsset for meget, i hvert fald henstilles i 1972, at der ikke sker græsslåning på lørdage og søndage mellem klokken 12 og 15. Er det mon den motoriserede plæneklippers fremkomst, der foranlediger dette?

En grundejer har problemer med muldvarpe og mosegrise, der siver kloakvand ned på en ejendom på Kystvejen, der klages over 'løsslupne' hunde, manglende hegn og for høje hegn ud til Kystvejen. Der er diskussioner om grunde der ikke bliver passet og træer, der vokser for høje (klage fra Bautavej 10 over træernes højde på ubebyggede grund på den modsatte side af Bautavej).

Sommerliv omkring 1964

Bestyrelsen advarer mod selvtægt og opfordrer medlemmerne til at enes om beskæring.

I et referat fra 1967 generalforsamlingen hedder det:

Bestyrelsen beklagede, at så få af de nye medlemmer var fremmødt, idet overholdelse af deklarationer og vedtægter ikke mindst gjaldt disse.

Og i 1974 rettes:

..en alvorlig henstilling til medlemmerne om at overholde radiospredningsloven således, at man ikke spiller radio så højt, at det generer naboen, når denne kommer til sit hus for at nyde friheden.

Referaterne gengiver stridigheder om for tidlig afbrænding af Skt. Hans bål, og der optræder en klage over manglende vedligehold af et fortov.

På 1968 generalforsamlingen klager ejeren af Bautavej 5 med henvisning til deklarationen over højden af beplantning på Kystvejen 188 (grunden umiddelbart foran) Bestyrelsen foreslår denne strid 'overladt til det lokale hegnsnævn'²¹. Denne beslutning skal vise sig at indebære betydelige problemer og omkostninger mange år senere.

Strandgrunden omkring 1963 - bemærk træhøfden, som var datidens kystsikring, som sås langs hele kysten og den lave badebro, der var foreningens første brokonstruktion. Båden ved høfden er Mias (Bautavej 5). Hun købte båden i bytte for sit klaver. Hver søndag, når familien kørte hjem fra landet, blev båden sænket, så træet kunne trække vand og udvide sig, så båden holdt tæt. Mias far tøjrede båden til badebroen, så ungen ikke kunne drive væk.

Medlemslisten fra 1969 dokumenterer bestyrelsens bekymring for, at mange nye medlemmer ikke kender deklarationer og vedtægter. Alle grunde er nu solgt. To medlemmer ejer hver to grunde, der er beliggende ryg mod ryg mellem Brinken og Strandagervej. Gårdejer Knud Christensen har afhændet tre af sine fire grunde på Bautavej. Fra 1961 til 1969 har to huse på Kystvejen skiftet ejer, seks huse på Bautavej har skiftet ejer, fire huse på Brinken og dertil kommer 10 nye grundejere på Strandagervej. Næsten en tredjedel af medlemmerne er udskiftet på otte år og der er kommet 10 nye til. To grundejere er blevet enker.²²

²¹ Der menes formodentlig hegnsyn. Hegnsynet beskæftiger sig dog ikke med beplantning inde på en ejendom, kun med hegn, der står i skel.

²² Korrespondance fra perioden (bl.a. rykkerbreve vedr. kontingent) tyder på, at udskiftningen i medlemskredsen har været større, idet flere ejendomme er blevet solgt og købt i perioden. (Der foreligger dog ikke medlemslister, der kan vise dette)

De glade unge er fra venstre - en veninde til Mia (Bautavej 5),
Bjarne (Brinken 166), Pia og Jes (Bautavej 14)

Medlemsskaren består fortsat af typiske middelklasseborgere, mange er selvstændige og langt den overvejende del bor i København.

Medlemsliste fra 1969

Kystvejen

- Nr. 186. grosserer Willy Christiansen, Vallensbæk
- Nr. 188. cykelhandler J. S. Sørensen, Hvidovre
- Nr. 190. gasmekaniker Hans Jepsen, København Ø (n)
- Nr. 192. fabrikant Kjeld Larsen, Gentofte (n)
- Nr. 194. købmand Svend Carlsen, Herlev
(i andet materiale omtales en
metalvarefabrikant G.R. Wolff, Havdrup)

Bautavej

- Nr. 1. reklamekonsulent Kurt Andersen, Køge (n)
- Nr. 3. bager Hans O. Johansen, København N
- Nr. 5. direktør Arvid Hansen, Søborg
- Nr. 7. fru møbelhandler Ingemann Andersen, Bagsværd (n)
- Nr. 9. overassistent Chr. Krabbe, København N.
- Nr. 11. gårdejer Knud Christensen, Strøby
- Nr. 13. bagermester Sv. Aa. Fangel, København Ø (n)
- Nr. 15. købmand Henrik Nielsen, Glostrup
- Nr. 17. ingeniør Søren Havshøj, Hareskov (n)
- Nr. 19. salgschef P.H. Didriksen, Glostrup (n)
- Nr. Den tidligere Bautavej 2 er nu Brinken 121
- Nr. 2. herreekviperingshandler Verner Nygaard, Fakse (n)
- Nr. 4. bryggeriarbejderske Randi Stein Heisel, Glostrup (n)
- Nr. 6. konfekturhandler Leo Grumstrup, Tåstrup (n)
- Nr. 8. skrædder Bent Andersson, København NV
- Nr. 10. købmand Børge Lindum, København NV (n)
- Nr. 12. oversergent Vagn Poulsen, Vanløse
- Nr. 14. tømrermester Bo Bennike, Hvidovre

Brinken

Nr. 121	regnskabskonsulent Bent Gøttler, Brønshøj (n)
Nr. 158	hr. Robert Guldmann, Kastrup
Nr. 160	depotejer Ib Matzon, Tåstrup (n)
Nr. 162	laborant Valdemar Larsen, Glostrup (n)
Nr. 164	skoleinspektør Niels Nielsen, Hvidovre
Nr. 166	prokurist Poul Petersen, København V
Nr. 168	fuldmægtig J Storm Smith, København Ø (n)
Nr. 170	tømrermester Carl G. Heede, Hvidovre (n)
Nr. 172	fru Emilie Lauersen, Virum
Nr. 174	fru Karen Hjelmsøe, København Ø
Nr. 176	bogholder Frode A Nielsen, St. Heddinge (n)
Nr. 178	brugsuddeler Chr. Høj, Tureby
Nr. 180	frisør Har. Clausen, Ll. Skensved (n)

Strandagervej

Nr. 1.	bogholder C Bendix Christensen, København N
Nr. 3.	depotejer Ib Matzon, Tåstrup
Nr. 5.	fuldmægtig Henry Chr. Skov, Albertslund
Nr. 7.	Alfred Chr Petersen, København N
Nr. 9.	prokurist Poul Petersen, København V
Nr. 11.	repræsentant Arne Jensen, Kastrup
Nr. 13.	lagerarbejder Poul Jensen, København S
Nr. 15.	fabrikant Karl Hansen, Hedehusene
Nr. 17.	overbetjent Carl Kamsberg, København N
Nr. 19.	grosserer Curt Nilsson, København V
Nr. 21.	kemotekniker L. Knakkegård, København V
Nr. 23	fabrikant Mogens Nielsen, Skovlunde

Lemgården, Vindspinderivej 7 , Niels Jensen

Og fra 1969 - 1971 sker der yderligere udskiftning, iflg. medlemsliste fra 1971.

Bautavej

Nr. 5	frk. Mia Turch Hansen, Klippinge ²³
Nr. 2	fabrikant Henry Rex Kristensen, Brøndby Str.
Nr. 12	Niels O Thomsen, Herlev

Brinken

Nr. 121	skomagermester Gudmund Andersen, Ll. Skensved
Nr. 162	Ellen Larsen overtager efter Valdemar Larsen
Nr. 180	lagerarbejder Jan Clausen

Strandagervej

Nr. 15	hr. V. Mikkelsen, Valby
Nr. 19	farvehandler Steen Andreassen, Hvidovre
Nr. 21	repræsentant Ib Lund Jørgensen, Hvidovre

Forurening og kloakering I

De udefra kommende trusler er klare påmindelser om industrisamfundets vækst og de nye krav, dette indebærer med

²³ Som overtager efter sine forældre, Arvid og Gudrun Hansen. I praksis er det Mia, der bor i huset, Arvid sætter trumf på, og meddeler den unge dame, at hun må købe huset, hvis hun fortsat vil bo der. Sameksistensen fortsætter dog, da Arvid og Gudrun i 1990'erne slår sig ned på Bautavej 5 igen.

forureningsbekæmpelse, øget trafik og kommunal planlægning. Op til kommunalreformen i 1970²⁴ forsøges en samling af grundejerforeningerne langs kysten for at hindre, 'at området bliver sorteper', og i 1974 rettes fælles henvendelse fra grundejerne i sommerhusområdet til Vallø kommune om fritagelse for kloakering.

Kloakeringsspøgelset skal blive et tilbagevendende tema i foreningens liv. I 1976 beder Vallø Kommune i anledning af kloakplanerne foreningen om at indtegne sit område på et kort²⁵, og kloakspørgsmålet er hovedtemaet på generalforsamlingen samme år. Der er forslag om, at vejfonden dækker udgifterne, dette vil medføre en kontingentstigning til 4-5.000 kr. Der spørges, om husets værdi øges ved kloakering. Fra 1972 generalforsamlingen foreligger en oplysning om en kloakudgift på 10.000 kr. pr. grund.

I dilemmaet mellem udsigten til nye udgifter ved kloakering og drømmen om det rene badevand, er der ikke tvivl om, at andre i hvert fald ikke må forurene. I 1976 protesterer foreningen sammen otte andre grundejerforeninger ved Strøby Strand til Miljøstyrelsen over tilladelser og dispensationer til spildevandsudledning fra Kemisk Værk²⁶, Ferrosan og Junckers savværk. Protesten er del af en samlet protest fra alle grundejerforeninger langs Køge Bugt.

Allerede 17 år tidligere var forureningsspørgsmålet aktuelt, som det fremgår af dette klip fra Østsjællands Folkeblad den 22. maj 1959.

Bugtens fiskevand sikres ved enestående initiativ

Aftale mellem fiskerne og Kemisk Værk Køge om effektiv uskadeliggørelse af værkets spildevand. Giftproduktionen placeres uden for fiskesæsonen.

KVK har i flere tilfælde måttet erkende, at spildevand har givet bugtens fisk afsmag.

Værket træffer yderligere foranstaltninger til en fuldstændig uskadeliggørelse af det spildevand, der ledes ud i bugten. Værket vil ændre produktionstiden for et bestemt stof - chlor-cresol -, som bruges til ukrudtsbekæmpelse.

Det rensede spildevand vil således kunne udledes uden for fiskesæsonen.

I 1977 fremkommer to forslag til kloakering af Vallø Kommune. Foreningen beder medlemmerne tilkendegive, hvilket af forslagene, de støtter.

I januar 1978 kan medlemmerne registrere et håndfast tegn på den kommunale overtagelse af opgaver. Renovationen, der i 18 år har ligget i foreningens regi bliver nu kommunal,

²⁴ Strøby sognekommune bliver en del af Vallø kommune, Præstø amt nedlægges og den nordlige del (bl.a. Vallø kommune) indgår i Roskilde amt

²⁵ 30 år senere (2006) kan enhver medarbejder i kommunen med et klik på skærmen hente kort over alverdens forhold frem - og i stor udstrækning har borgerne de samme muligheder fra hjemme-pc'en.

²⁶ Kemisk Værk Køge (KVK) hedder i 2010 Sun Chemical.

og afgiften (295 kr. årligt pr. grund) opkræves som en del af ejendomsskatten.

På dette tidspunkt udledes grundejernes spildevand til septic tanke og sivebrønde.

Tonen og livet på landet

Den 4. maj 1965 sender foreningens kasserer Robert Guldmann nedenstående brev til Herr overbetjent Carl Kamsberg, Nørrebrogade 226.I, N.

Vedr. Deres grund i Strøby
 På bestyrelsens vegne byder vi Dem velkommen i Strøby, og samtidig tillader vi os at meddele De, at medlemmernes andele i grundejerforeningens ejendele på stranden (badebro, legepladser og indhegning) andrager kr. 250,00 hvilket beløb bedes indbetalt på vedlagte girokort.
 Samtidig vedlægges indkaldelse til ekstraordinær generalforsamling, et eksemplar af foreningens love samt deklaration.

p.b.v.
 R Guldmann
 kasserer

Tonen er høflig og korrekt. Medlemmerne er Des og formalia overholdes.

Henrik: - Efterhånden begyndte mændene at sige du til hinanden, men kvinderne benyttede fortsat De -.

- Vi talte med mange i området, og ofte kom naboer og genboer ind til en enkelt øl eller kaffetår, men vi var fortsat Des -, fortæller Gudrun.

Strandliv omkring 1969
 - fra venstre: Pia (Bautavej 14), Henriette, Mia (Bautavej 5)

Mange år senere udvikledes nye traditioner på Bautavej. Det blev fast skik at sætte flag i indkørslerne, når en beboer havde fødselsdag, og Gudrun bemærker: - Vi mødtes tit søndag formiddag til andagt (en øl, vand eller en kop kaffe) ved enden af vejen, og når det var koldt og blæsende, trak vi ind i carporten eller bryggerset hos Svend og Gladys. Vi fejrede også fødselsdage og holdt fælles julefrokoster -.

Op i gennem 60'erne og 70'erne var børnetallet i området stort. Både Henrik og Gudrun fortæller begejstret om børnenes eldorado på landet:

- Børnene legede og badede på stranden, der var masser af småbåde, og de mindre børns både blev fortøjet til land med en line, så de ikke drev til havs. På højen arrangerede Bennike fra Bautavej 14 drageopsætning for ungerne.

De elskede at besøge Niels og Jenny på Lemgaarden, hvor de blev beværtet med kakao og boller, og så var der de spændende ubebyggede grunde, som kunne udforskes og bygges huler på -.

Dette bekræftes af et børnene selv, Mia: - Det var et liv med både, vandski og windsurfing, badebroen var centrum i dagligdagen, på et tidspunkt havde vi også en tømmerflåde til udspiring liggende for svaj udfor broen. Vi legede også meget oppe på gården og henne på bølgebryderen -.

Efterhånden som barndom bliver til ungdom, og drenge og piger opdager de indbyrdes forskelle, udvides interessefeltet, Mia fortæller: - Dagen blev tilbragt i vandet eller på vandski, og om aftenen festede vi på Udsigten eller Vallø Strandhotel. Af og til var vi også på Landsbyen i Køge -.

Ungdomsliv omkring 1969 - Minierne er landet

De unge lærte hinanden godt at kende i sommernatten, måske bedre end forældrene fik at høre. Som Gudrun konstaterer: - Jeg tror ikke det var alt, der blev fortalt hjemme -.

Sommerflirten bliver i hvert fald alvor for nogle. Datteren på Brinken 158 finder sin livsledsager på Bautavej 12.

I 1978 afholdes Tour de Strøby - anledningen er, at Per Pedersen og Renny Rosenkilde har indgået et væddemål om hvem der kan cykle hurtigst fra Strøby Ladeplads til Tappernøje og tilbage igen. Indsatsen var 12 flasker whisky - arrangementet omtales i Ugens Rapport Fotografen, der fokuserer på Per, er Kurt Thyboe fra Ugens Rapport.

Det var ikke alle de unge, der vedblev at drage til Strøby om sommeren. Henrik bemærker om datterens Grethes ungdomsår: - Hun ville hellere ud med vennerne -.

Skt. Hans aften

En fast begivenhed langs kysten er Skt. Hans aften. Langs hele stranden fejres den med bål - oftest er det forårets beskæring af træer og buske, der ender på bålet.

Det bliver hurtigt en fast tradition i Grundejerforeningen Lemgaarden, hvor medlemmerne mødes til bål og afsyngelse af midsommervisen. Mange inviterer gæster til aftenen, så det er en aften med rigtig mange mennesker langs kysten. Indtil slutningen af 90'erne er Skt. Hans aften også et udflugtsmål for mange andre, og der er en heftig trafik i begge retninger på Kystvejen hele aftenen.

Foreningens formand udstyrer opsynsmand Carlo Petersen med en kasket, hvor store messingbogstaver forkynder navnet LEMGAARDEN, og aftenen igennem står Carlo Petersen ved Lemgårdsvejs udmunding i Kystvejen og dirigerer trafikken.

Kontrol - hvem sover hvor - og hvornår - (og med hvem)

De første år skulle de nybagte sommerhusejere registrere deres gøren og laden gennem udfyldelse af nedenstående blanket.

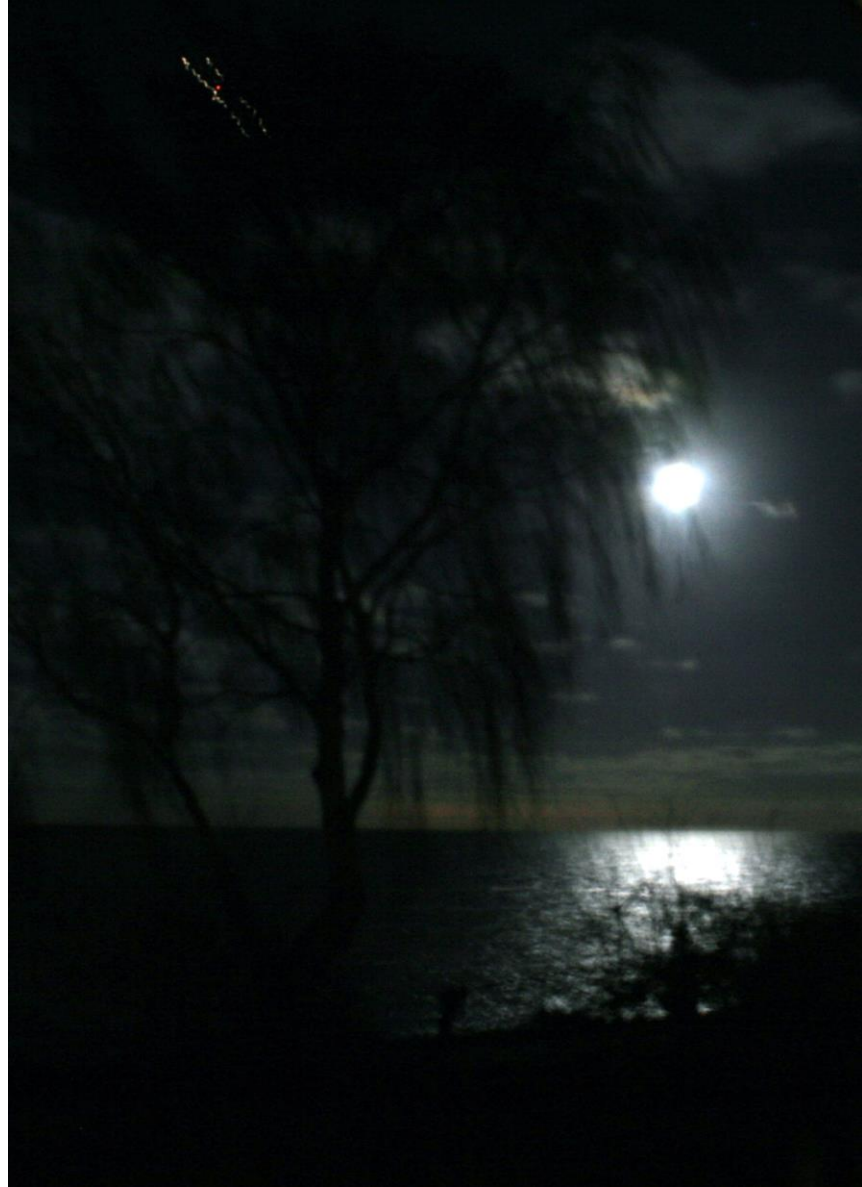
Indberetning vedrørende sommerophold		Matr. nr.....
Undertegnede, der har fast bopæl i		
Under adresse.....		
erklærer herved at have haft ophold i Strøby kommune:		
fra den	mig selv	min hustru
til den	____/____19____	____/____19____
	____/____19____	____/____19____
Desuden har overnatning fundet sted ved påske, pinse		
weekends o.l. i følgende antal døgn	_____døgn	_____døgn
Såfremt flere familier eller selvstændigt skatteansatte personer i årets løb har haft ophold på adressen i mere end 90 dage bedes oplyst:		
_____	_____	_____
navn	adresse	tidsrum
	, den 19	_____
		underskrift

Formålet med indberetningen var at foretage skatteudlysning, så sommerhuskommunen fik andel i skattebetalingen. Henrik erindrer, at såfremt man indberettede over 15 overnatninger kunne Strøby Sognekommune hente skat fra hjemkommunen. Han husker også, at hans egen hjemkommune, Glostrup, ikke brød sig om arrangementet, Gudrun husker også blanketten. - Den var meget kontrollerende, så det kan godt være, vi har snydt lidt -.

Meget kontrollerende er et mildt udtryk. Strøby sognekommune har krævet, at sommerhusejerne dag for dag og person

for person har skullet indsende oplysninger om deres ophold ved Sol, Strand og Sand.

For bogholder C. Bendix Christensen på Strandagervej 1, som ikke har fået den nødvendige indflytningstilladelse på grund af nogle uklarheder omkring anmeldelsen af byggeriet, er blanketten et ekstra eksempel på kommunalt bureaukrati.

Ophold i måneskin skal rapporteres

Han udfylder sin blanket således den 16. februar 1968.

Da jeg ikke har nogen indflytningstilladelse endnu, har jeg kun overnattet ganske få gange under færdiggørelse af sommerhuset, som endnu ikke er færdigt for udhusets vedkommende.

Kan jeg opnå en foreløbig indflytningstilladelse?

C. Bendix Christensen

Det har ikke været muligt at afdække, hvornår disse registreringer ophører.

Dagligliv og forsyninger

De nybagte sommerhusejere har let adgang til indkøb. De behøver bare at gå udenfor døren. I området kører flere handlende rundt - ofte lokale forretningsfolk, som i sommerperioden udvider forretningen med en kørende del. Der er fiskemanden, Bornholmeren (købmand Petersen i Strøby Egede), slagter-Svend (slagter Svend Dehli i Strøby), ostehandler, mælkebil og bageren, som kaldes Basse-Marius. De små varevogne kommer regelmæssigt på faste tidspunkter en eller to gange om ugen - som Hjem Is Manden i dag. Så en velorganiseret husmor kan sagtens sikre, at mange af husstandens fornødenheder kan købes ude ved vejen. Og frugt, grøntsager og æg kan ofte købes på gårde og husmandssteder i gå-afstand fra sommerhuset.

I både Strøby Egede og Strøby er der købmand, bager samt postekspedition, håndkøbsudsalg og bankfilialer, og i Strøby tillige slagter, Brugsforening, Klüwers boghandel, som reklamerer med at være Østsjællands største boglade, Idas tøjshop, Tatol forretning, Østsjællands Radioservice med radio og tv, Strøby Installationsforretning, Dehns autoværksted, barber Dehli, som kombinerer barbervirksomheden med træskæreri, samt et antal tømrere, murere, smede og ejendomsrådgivere.²⁷

På hjørnet af Kystvejen og Strandvejen kan de lækkersultne købe is og slik i Kystbaren - en klassisk is- og slik-kiosk med tvillings-is til 25 øre. Og nogle huse længere henne af Kystvejen er der en fiskebutik og en købmand.

De grundejere, som vil spise ude, kan søge til Udsigten på Kystvejen eller Restaurant Ægir på Stevnsvej, senere åbnes restaurant Peder Bådsmand på Kystvejen øst for Strandvejen. Og er der behov for selskabelighed, kan der vælges mellem danseaften på Udsigten eller Strandhotellet på Stevnsvej hver fredag aften.

Vareforsyningerne og danseaftenerne var sommerforeteelser, når efteråret kom 'lukkede de fleste sommerhusejere huset'. Lukning af huset indebar, at vandforsyningen blev afbrudt og vandrør og toiletter blev tømt, så der ikke kom frostska-der. Havemøbler og redskaber blev sat i skuret, og diverse huller i

²⁷ Oversigten over forretninger bygger på data fra 1969.

Bølgebryderen ved Strøby Ladeplads omkring 1940

bygningskonstruktionen tætnedes ekstra grundigt, så mus ikke trængte ind. Nogle grundejere satte også skodder for vinduerne, dels for at beskytte mod tyve, men nok så meget for at sikre mod vinterens storme.

I løbet af vinteren holdt vinteropsynsmand Carlo Petersen øje med sommerhusene

Erhvervsaktivitet

Deklarationen indeholder i stk. 29 følgende bestemmelse:

Der må ikke på arealerne have hotel, pensionat, butik, fabrikk, vognmandsforretning eller nogen virksomhed, der ved røg, støj eller ilde lugt kan generere de omboende. Der må ikke have fjerkræ-, kanin- eller svinehold på arealet. Der kan dog gives dispensation til indretning af et - højst 2 - udsalg af fødevarer. En sådan dispensation skal gives af Strøby Sogneråd og grundejerforening.

En sådan bestemmelse sætter naturligvis nogle grænser for erhvervsaktiviteter. Men ikke i alle tilfælde. I halvfjerdsere optræder en annoncetekst i Ekstra Bladet med denne indledning:

Den lille sorte, som meget godt kan lide det...

Ringede man til annoncens telefonnummer, blev man dirigeret ud af Kystvejen og op ad Lemgårdsvej til Rumba-Rumba (sådan lød det lokale tilnavn). Rumba-Rumba var meget opmærksom på, at andre beboere ikke parkerede biler på hendes fortov. Kunderne kunne jo risikere at tro, at der var optaget. Selv mente Rumba-Rumba, at betegnelsen LEMgårdsvej var en hjælp i beskrivelsen af ydelserne til kunderne. Ifølge overleveringerne var Rumba-Rumba en nydelig lille mørkhåret sag, som ved mindst en lejlighed henlagde sin er-

hvervsaktivitet til højen på Bautavej 11. Overleveringerne fortæller også, at hun boede sammen med to mænd, men at den ene døde samme weekend, som hun giftede sig med den anden.

Husk at tage damerne med

De første generalforsamlinger afholdes på Jægerkroen i Ishøj (kroen er i dag nedbrændt). Stedet kan være valgt, fordi det har ligget i passende nærhed af formanden Willy A.R. Christiansens vinterbolig i Vallensbæk, ligesom de trafikale forbindelser har været gode - stoppested 21. Her afholdes generalforsamlingen indtil 1973, hvor der rykkes lidt længere syd på til Greve Badehotel. Det holdes der fast ved indtil 1977, hvor generalforsamlingen indkaldes lørdag 22. oktober i Strøby Forsamlingshus.

De første ni år er generalforsamlingen en aftenaktivitet med mødetidspunkt klokken 19.30. Der foreligger ikke lister over deltagerne, men læsning af referaterne tyder på, at der har været en betydelig overvægt af det stærke køn. Dette gælder i hvert fald bestyrelsen, her optræder den første repræsentant af hunkøn i 1976 som medlem af vejudvalget, og vi skal frem til 1980 før der kommer kvindelig repræsentation i den egentlige bestyrelse - og naturligvis er det posten som sekretær, der besættes på denne måde.

Første gang vi hører om kvinderne i foreningens liv er i indkaldelsen til generalforsamlingen i 1970, der lidt usædvanligt afholdes en søndag formiddag. Anledningen er foreningens ti års jubilæum, så mødet er indkaldt på stiftelsesdagen den 13. december. Efter generalforsamlingen serveres smørrebrød, øl og snaps, så medlemmerne bedes derfor forhåndstilmelde sig - 'gerne med ægtefælle'.

Det fremgår af referatet, at medlemmerne havde nogle hyggelige timer ved dette arrangement, så det er uden tvivl årsagen til, at det bliver en fast tilbagevendende begivenhed. Der vendes tilbage til at holde generalforsamlingerne i oktober, men nu om formiddagen med efterfølgende servering - og hvert år med den samme faste tekst i indkaldelsen 'husk at tage damerne med'.

Så vi må nok slå fast, at medlemmer (skødehavere) er mænd og ægtefæller er damer.

Dette til trods for, at der allerede i 1960 er to skødehavere af hunkøn - og tankevækkende er det, at det er de eneste to skødehavere, der sættes titler på - har det været nødvendigt med en særlig forklaring, når kvinder har erhvervet skøde?

1969 medlemslisten viser fem kvindelige skødehavere.

I øvrigt er der oftest en kvinde bag hver mandlig skødehaver. Et brev i foreningens papirer belyser dette. Inge Nielsen gift med bestyrelsesmedlem Mogens Nielsen skriver i 1973 til bestyrelsesmedlem Poul Petersen og oplyser, at hun nu har skrevet referatet fra generalforsamlingen og blot venter på godkendelse inden udsendelsen. Så (ren)skrive - det kan de disse kvinder.

I 1974 foreslås tilføjelse til vedtægternes paragraf 15 stk. 2 om

..at ægtefæller til skødehavere kan indvælges i foreningens bestyrelse.

Forslaget vedtages på en ekstraordinær generalforsamling i forlængelse af den ordinære med 12 stemmer.

Den første formand

I atten år (fra 1960 - 1978) er grosserer Willy A.R. Christiansen (Kystvejen 186) foreningens formand med solid støtte fra sekretæren, Poul Petersen, der i 1962 erhverver Brinken 166. Willy A.R. Christiansen er en viljestærk og markant personlighed. Han sætter ofte sine synspunkter igennem ved at forklare deltagerne i generalforsamlingen: - Enten bliver det som jeg vil have det, ellers også har I ikke nogen formand -. Henrik erindrer, at denne metode blev benyttet, da man i foreningens første år diskuterede vejbelægning: - Christiansen ville have asfalt på vejene, og derved blev det -.

Poul Petersen er prokurist (senere kontorchef) i Nielsen og Smith, og fra 1962 og frem indeholder foreningens papirer utallige følgebrev på dette firmas brevpapir til formanden. Poul Petersen har greb om detaljer, systematik og jura - og han er fuldstændigt loyal overfor formanden. Han ordner og igangsætter en mængde projekter, og er den, der kommunikerer (skriftligt) med medlemmerne, men altid orienteres formanden ved en kort skrivelse forinden. En samtidig iagttagelse karakteriserer Poul Petersen som 'aristokrat'.

Duoen Christiansen og Petersen får dog et modspil fra Arvid Hansen. Da udgifterne til vej skal fordeles mellem Grundejerforeningen Lemgaarden og Grundejerforeningen Strandager er de to indstillede på at acceptere et engangsbeløb på 5.000 kr. Det sætter Arvid en kæp i hjulet for og forhandler sig frem til den blivende aftale om, at udgifterne fordeles så Grundejerforeningen Strandager til enhver tid betaler 5/6 af udgifterne til Brinken og halvdelen af udgifterne til Lemgårdsvej. Det medfører lidt surhed fra de detroniserede, men set i et længere perspektiv er løsningen klart i Grundejerforeningen Lemgaardens favør.

Willy A.R. Christiansen sætter sig et varigt minde, som kan beses den dag i dag. Ejendommen på Kystvejen 186 er helt og holdent Christiansens værk.

Kystvejen 186 med stensætninger og skuebyggeri langs skrænten
- foto fra 2010

Udover selve huset opføres et byggeri langs skrænten, som blot er en væg, der skal sikre mod nedskridning. Væggen udformes med vinduer, tagkant og skorstenspiber - samt belysning bag vinduerne, så det samlede byggeri sammen med havens overdådighed af belyste stenfigurer, stensætning og springvand minder om et lille lystslot. De mange sten fører til Willy A.R. Christiansens kaldenavn 'Flintstone'²⁸, og når Flintstone skruer fuldt op for blusset i de mange pærer, giver det anledning til kiggekø på Kystvejen.

Kontingent

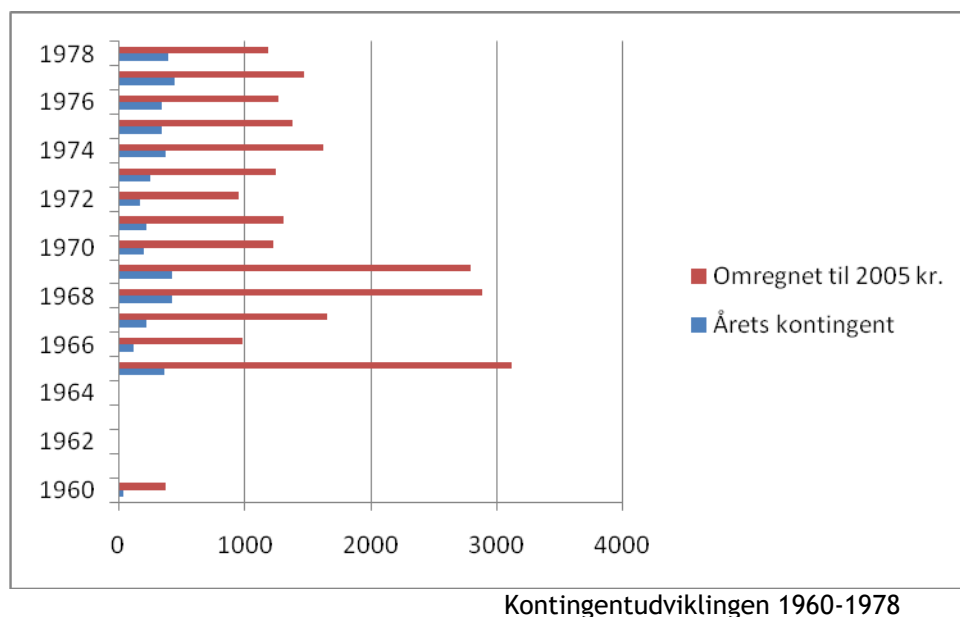
Af regnskabet for 1978 kan udledes, at foreningen omfatter 48 grunde, hvoraf 42 er bebyggede (der betales for renovation af 42 grunde).²⁹

Nedenstående figur viser udviklingen i foreningens kontingent med hvert års kontingent³⁰ omregnet til 2005-kr. Det har ikke været billigt.

²⁸ Navnet på en populær amerikansk tegneserie film fra tresserne

²⁹ Dette tal er muligvis ikke helt korrekt. Ifølge oplysninger indsamlet under udarbejdelsen af denne beretning, var der enkelte grundejere, der nægtede at betale for renovation, idet de tog skraldet med sig hjem.

³⁰ For at gøre det muligt at sammenligne gennem hele foreningens levetid er alle indbetalinger til vejfonde, strandkasse m.m. er samlet til et kontingent. Af hensyn til sammenligning over tid er renovationsbetalingen i foreningens første ti år heller ikke medregnet, da denne senere indgår i ejendomsbeskatningen.

Kontingentet det første år er beskedent, 35 kr. Derefter stiger det. Det er i disse år, de store vejbyggerier finder sted. Fra 1965 foreligger der regnskaber. I 1965 er kontingentet 370 kr., året efter er det faldet til 125 kr. for derefter igen at stige. Størrelsen på kontingentet præges tydeligvis af foreningens aktuelle aktiviteter, som i alt væsentligt er vej- og brobyggeri.

Det første regnskabsfragment

I nogle papirer, som jeg først sent i arbejdet med denne beretning blev gjort bekendt med, har jeg fundet en detaljeret oversigt over indbetalinger fra grundejerne på Kystvejen, Bautavej og Brinken i årene 1961, 1962 og 1963. Betalingsposterne er opdelt således:³¹

Kontingent 1961	45 kr.
Kontingent 1962	45 kr.
Kontingent 1963	45 kr.
Affald 1961	21 kr.
Affald 1962	25 kr.
Affald 1963	25 kr.
Vejarbejde Bautavej	500 kr.
Ekstra til Bautavej	75 kr.
Badebro	120 kr.
Ekstra til Badebro	40 kr.
Stativer	56 kr.
Matr. Nr.	8 kr.
Oprydning af Stranden	150 kr./250 kr.

Indbetalingerne er ikke ens. F. eks. betaler grundejere på Brinken ikke til vejarbejdet på Bautavej (det er jo ikke deres

³¹ Beløbene til vejbidrag svarer ikke helt de oplysninger fra foreningens korrespondance, der er gengivet tidligere i dette kapitel. Kilden er et regnskabsark, som måske aldrig er blevet videreført.

vej og på Brinken er vejarbejdet endnu ikke påbegyndt). Til gengæld pålignes Brinkens grundejere 250 kr. for oprydning af stranden. Nogle grundejere betaler ikke for affaldsafhentning. Af den detaljerede oversigt fremgår, at Knud Christensen (med fire grunde) kun betaler bidrag til vejarbejdet for to grunde. (Han opnår tilsyneladende den henstand, han tidligere er blevet afslået).

Udgiften til matr.nr. er omkostninger til de skilte med hus- og matrikelnummer, som bygningsinspektøren forlanger opsat på alle grundene (tilsyneladende har grundejerforeningen påtaget sig et samlet indkøb af skilte)³².

Tilsvarende står foreningen for fælles indkøb af affaldsstativer, da der overgås til papirsække (Bates) til affald. Det er dog et begrænset antal af grundejerne, der udnytter fællesindkøbsordningen med skilte og stativer.

En grundejer på Bautavej, der har betalt alle afgifterne i perioden har således bidraget med 1150 kr. For at omregne dette til kontingent jf. ovenstående beregningsmetode (se fodnote 29) skal udgifterne til affalds(afhøntning), stativ og nummerskilt trækkes fra. Det giver et kontingentbidrag på 340 kr. årligt svarende til 3.330 i 2005-kr.

Hvad oprydning på stranden dækker over, ved vi ikke. Men i denne periode anlægges det første slæbested og der opstilles forskelligt inventar, så det er rimeligt at konkludere, at de nybagte grundejere bidrager med et beløb i en størrelsesorden på 2.000 kr. i nutidskroner til de første faciliteter på strandgrunden.

Regnskab

Regnskaberne for denne periode er yderst detaljerede, små poster som benzin til plæneklipper og duplikatorpapir opgøres særskilt. Regnskabet er opdelt i en strandkasse (broer,

³² Mange af skiltene kan ses den dag i dag.

strandgrund og foreningens almindelige drift) og en (eller flere) vejfonde (etablering og vedligehold af veje). Denne opdeling opgives senere³³. For at kunne sammenligne igennem hele foreningens historie er de forskellige kasser i denne beretning slået sammen til en, i det omfang dette er muligt.

Regnskab 1966³⁴

	<u>1966-kr</u>	<u>2005-kr</u>
Indtægter:	17.909	141.464
Udgifter:	17.838	140.903
Formue:	1.930	15.245

Vinteropsyn (37 huse): 15 kr. pr. hus. 118

Regnskab 1977³⁵

	<u>1977-kr</u>	<u>2005-kr</u>
Indtægter:	25.893	84.748
Udgifter:	18.049	59.075
Formue:	31.315	102.495

Vinteropsyn (42 huse): 32 kr. pr. hus. 104

Man må konkludere, at aflønningen af opsynsmand Carlo Christensen halter en smule efter prisudviklingen.

Den tapre skare

Fremmødet til generalforsamlingerne er begrænset. Fra referaterne (som findes fra 1967 og frem) kan man uddrage følgende oversigt. Hvis man antager, at de fem bestyrelsesmedlemmer, to suppleanter, revisoren og en dirigent må udgøre et minimum af deltagere, må interessen fra de øvrige medlemmers side for at skaffe sig indflydelse på foreningens liv siges at være beskeden. Vedtægterne indeholder en bestemmelse om, at et medlem kan repræsentere op til to andre på generalforsamlingen ved fuldmagt. Det fremgår ikke om optællingen af deltagere i disse år inkluderer fuldmagter, men det er sandsynligt.

Af medlemslisten fra 1969 fremgår, at foreningen omfatter 48 grunde, hvilket er det samme antal som i dag. Oplysningen om lavere medlemstal fra 1972 og frem skyldes formentlig opgørelsesmetoden, idet nogle medlemmer ejer flere grunde.

³³ Først glider vejfondene sammen til en, og i 1996 slås driftsregnskab (strandkasse) og vejfond sammen til et regnskab.

³⁴ Det første regnskab som findes i foreningens papirer. Der anvendes omkring 11.000 kr. til vejformål.

³⁵ Fra og med 1977 regnskabet omfatter opgørelserne i denne beretning såvel strandkasse som vejfonde, altså det samlede regnskab. Formuen i 1977 udgøres i alt væsentligt af vejfonden, 24.498 kr.

År	Sted	Repræsenterede grundejere	Fra ³⁶
1967	Jægerkroen	22	Kystvejen 1 Bautavej 9 Brinken 7 Strandagervej 6
1968	Jægerkroen	16	Kystvejen 1 Bautavej 7 Brinken 4 Strandagervej 6
1969	Jægerkroen	11	Kystvejen 1 Bautavej 4 Brinken 3 Strandagervej 4
1970	Jægerkroen	21	Kystvejen 3 Bautavej 6 Brinken 7 Strandagervej 5 + hovedparcellen (Niels Jensen)
1971	Jægerkroen	18	Kystvejen 3 Bautavej 3 Brinken 5 Strandagervej 7
1972	Jægerkroen	18 ud af 46	Kystvejen 3 Bautavej 5 Brinken 4 Strandagervej 6
1973	Greve Badehotel	15 ud af 46	Kystvejen 1 Bautavej 7 Brinken 4 Strandagervej 6
1974	Greve Badehotel	16 ud af 46	
1975	Greve Badehotel	11 ud af 46	
1976	Greve Badehotel	19 ud af 42	
1977	Strøby Forsamlingshus	15	
1978	Strøby Forsamlingshus	19	Kystvejen 4 Bautavej 4 Brinken 5 Strandagervej 6

Tallet på 42 i 1976 har måske også noget at gøre med måden at tælle medlemmer på. Ifølge regnskabet for 1977 opkræves kontingent for 48 grunde, men kun 42 grunde betaler for renovation.

³⁶ I de første år er det det tilsyneladende praksis at registrere, hvilke grundejere, der møder op på generalforsamlinger - eller i det mindste fra hvilken vej. Det sker på baggrund af det navneopråb, som er en fast del af generalforsamlingen. I referaterne efter 1974 er oversigten udeladt. Jeg har senere fundet et dokument, der viser deltagelsen fra 1978 og frem til 1983. I 2009 blev denne praksis genoptaget.

Som forklaring på det ringe fremmøde i 1969 nævnes i referatet 'det kolde og stormende efterårsvejr'.

I indkaldelsen til 1975 generalforsamlingen skriver bestyrelsen, at den gør opmærksom på,

..at ikke fremmødte medlemmer hæfter for generalforsamlingens beslutninger.

Har bestyrelsen været synsk? 1975 generalforsamlingen skal vise sig at have det næst ringeste fremmøde i foreningens historie.

Der indkaldes jævnligt til ekstraordinær generalforsamling i direkte forlængelse af den ordinære. Det ringe fremmøde gør, at den ordinære generalforsamling ofte ikke er beslutningsdygtig i forhold til vedtægtsændringer. Så når der er vedtægtssager på dagsordenen bliver det hurtigt sædvane at indkalde til ekstraordinært møde i forlængelse af det ordinære.

I 1978 besluttes at afholde høstfest i tilslutning til generalforsamlingen for at øge fremmødet. Det synes dog ikke at have haft nogen synderlig effekt.³⁷

Generalforsamlingen i 1978 er Willy A.R. Christiansens sidste generalforsamling som formand. Det fremgår af referatet, at han og Poul Petersen tilsendes en flaske vin som tak for mangeårig indsats.

Som ny formand vælges Arent Espenhein, Brinken 158.

Hermed er en æra slut. Fra 1960 - 1978 bygges foreningen op. Grundene købes, husene bygges, der anlægges veje og strandgrund, både- og badebroer etableres. Man aner i referater og skrivelser en vis 'metaltræthed' hos de centrale aktører hen mod slutningen af perioden. De orker ikke igen og igen at forklare diverse regler og vedtægter. Det er tydeligt, at det overses, at medlemskaren løbende udskiftes, og at vedtagelser og forståelser på en generalforsamling blot få år forinden af gode grunde må være ukendt stof for nye grundejere. Foreningens senere historie skal bekræfte dette.

³⁷ Tallene i oversigten angiver antal stemmeberettigede, d.v.s. ejere af grunde og (formodentlig) eventuelle fuldmagter. Antallet af deltagere har formodentlig været større. F.eks. i tilfælde af at ægtepar har deltaget i generalforsamlingerne. Fra 1970 generalforsamlingen og frem er der som bekendt en stående invitation 'Husk at tage damerne med'.